

Передплата

на «РУСЛАНА» вписати:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Пароля лівці.

Хоч на австрійськїм овидї тяжкий удар смерти цїсаревї силою грому розіграв подекуди навислі хмари; хоч тут і там роздає ся голос, накликаючи до умірености, до мирного зрішеня політичних і національних суперечностей, до вирозуміня і навязаня переговорів — то таки показує ся, що ті прояви були лише хвилеві та ефемеричні. Не входимо в те, чи ті прояви були щирі, чи лише тактичні? У душу кликунів до згоди годї заглянути. Ми можемо лише перевірити, що кликано в обструкційний лїс, але з відтам відлунало: дальша обструкція!

Таку паролю видав на днях Вольф в своїй Ostdeutsche Rundschau. А хоча на позір другі дивні лівці не солідаризують ся ще нині з сею паролюю — они, бач, не такі простодушні і щирі — то на всякий случай можна вже нині предвидіти, що лівця піде вкінці лише тою стежкою, на котру їй указав Вольф. В таборі лівці зложились обставини так, що перед тероризмом Вольфа всі великі політики других клубів німецьких смирно корять свої голови. Вольф грає на чувствах німецьких виборців, полохаючи їх грозою славянської лавіни, а німецькі послї скачуть під єго сопілку на перегони, бо инакше — пропали мандати.

Зміст паролі Вольфа, уміщеної в Ostdeutsche Rundschau, такий. «Ми, австрійські Німці, стоїмо нині точно на тїм самім становищу, яке заняли від виданя язових розпоряджень гр. Баденього. А нова сесія державної ради покінчить ся так, як три минулі, наколи правительство не знесе язових розпоряджень і законодатною дорогою не заведе німецького державного языка. Завтра (19-го вересня) мають почати ся переговори межї правительством і вождями правиці. По них мають слїдувати наради парламентарної ко-

місії і езекутивного комітету правиці. Говорять також про намір польських політиків, наклонити Чехів до порозуміня з Німцями. Ми можемо вже нині сказати, що гр. Тун не переведе в парламенті угорської угоди, хоч би купив собі для неї всі сторонництва лівці, заки вперш не приверне правного стану, нарушеного баденівськими розпорядженнями. Наколи два хочуть порозуміти ся, то мусять передо всім розуміти ся; мусять виречи слова, що для обох мають одно значінє. Так нині не є. Правительство і правиця говорять що иньшого, а ми що иньшого. Що в них називає ся «правом», те значить в нас «насилство». За нами було доси право уживаня німецької мови, се право треба нам передовсім звернути, наколи бажаємо довести до порозуміня. Ось тут маєте нас! Инакшими не будемо! Ми свідомі сего, що боремо ся за непереведені права свого народа. Зречи ся сих прав не сьміє ніхто, хто плає нині чин заступника німецького народа. Заступники ті не вічні вправді, але з ними не умре їх нарід, не умре право.»

Вольф говорить, як бачимо, ясно. Австрія була колись німецькою, такою хоче він єї ще нині мати. Німці управляли нею в дусі Ostmark des deutschen Reiches, тож і нині належить ся їм панованє в тїм розсаднику і тїй етапі німецької культури на всході. Ходили колись в ярмі німецькїм австрійскї Славяни, то і нині треба їх яко гельотів убрати в се ярмо. Та-ж се лише меншевартні племена, а місія Германів не покінчена ще на варварскім всході. Пароля єго, великогерманська вправді, не австрійська, але она принадна для австрійських Німців. Вольф кладе в їх руки власть, виконанє великого завіту зелізного канцлера: сполуку всіх земель, so weit die deutsche Zunge klingt, — то-ж чи остоїть ся тїй принаді Шікер або Пергельт, коли німецька шляхта з Людвіксдорфами і Штірками не остоялась тїй приманці? Вправді осуценє

пангерманських утопій Вольфа значить одно, що стягати звїздохки з неба, але від чого фантазія? від чого самодурство? Німці назвуть се великою ідеєю і згорнуть ся коло неї немов нетлі коло огню. Дарма, що обгорять крила...

Ми не віримо проте в можливість яких-небудь компромісів правительства, правиці, чи Чехів з правиці з Німцями в теперішніх обставинах. Консеквентно, не віримо і в активність парламенту і в парламентарне переведенє угорської угоди. В недавній статі: «Пляни лівці» указали ми на те, що німецька лівця нарочно спинить конституційну машину, щоби вину за некористну угоду з Угорщиною звалити на правительство. Се єї тайний намір, щоби вийти будь-то чистими перед своїми виборцями. Гр. Тун і правиця, знаючи об сїм, положила мабуть хрестик на всякі переговори з лівцею. А найновіші вїсти з Відня потверджують, що в напрямі приборканя Німців не веде ся ніяка акція. Переливати з пу-стого в порожне шкода заходу. А бити об мур головою нікому не хоче ся.

Задачею патріотичних сторонництв в державній радї буде проте на тепер лише: витривати на занятих становищах, не доливати оливи до огню і — ждати. О скілько ми поінформовані, то парламентарна більшість займає ся в сїй хвили більше формальними справами, хоч з другої сторони не може она спустати з очей тїх умовій, що суть підставою істнованя теперішньої більшости. Засіданя державної ради не перетривають мабуть половини жовтня.

Литовский Поляк про галицку нужду.

(Дальше.)

Не рідко лучає ся, — пише дальше п. Пузина — що в одній комнаті є і відгороджена дошками комірка з гниючою бараболою і рештками живности. Нежонаті робітники або т. зв.

За батькову вину.

Святочне дідове оповіданє.

Написав Олександр Катренко.

(Дальше.)

Чи просьпівали треті півні, чи ні, навряд, а старий вже й поспівав своїх. Раненько побудив їх.

— Нічого доспівати, вставайте, збирайте ся, та рушайте, час вже! Ранійш настигнете — не горе, а опізнітесь, то погано вдвоє. Грїх приходити, як вже служба починаєт ся. Отож поспішайте ся!

Приказав їй вирядив їх. Поплентала ся ще сонна невістка, покопотіли їй малята вперед неї на випередки. Сказано діти, то вони їй раді, аби-б пробігати ся, їм і весело. Зостав ся дід один. Не гаючиє вийшов він на двір, глянув, ще темрява, ще їй на світ не починало благословити ся. Позирнув на небо, віз чепігою повернув ся вже до сходу сонця. Прислухав ся в бік слободи, благовісту не чути, служба ще не швидко починати меть ся. Звернув він увагу на погоду, яка буде і тим заспокоїв ся. Небо ясне, прозоре, пе-

редєвїтні зіроньки миготять весело. Як звичайно, та ще й у осени, повітря перед світом вельми холоденьке подихає. Свїженький вітрець подмухує від Москаля.

— Пробирає трохи, — промовив дід сам до себе. — Але за те день, здаєт ся, гарний буде. Ясно сонечко встане, підїметь ся їй пригрїє — додав він по хвилині. Після того обернув ся до сходу сонця і помолив ся Богови.

— Ну, тепер і за роботу брати ся — подумав і пішов у загородку до овечок. Вибрав там самого найкращого, найбільшого й найгладчого валашка, вїймав його і потяг у сїни. Втяг і благословляючи ся, миттю зарїзав його. Потім причепив за гадні ноги до сволока, як раз посередині того, і нумо білувати. Ось вже і шкурку зняв і розчинив; тільки ще випотрошити, тельбухи вивяти та зложити їх у ночовки та й годї, їй все. Можна буде тоді відчепити їй тушку.

— Еге, ще зарані впораю ся. Встигну не то що під кінець, як казав, але й на добру половину; коли їй не на всю обїдню, — гадав він собі.

Коли саме тут і остовпів. З місця не здвигнеть ся. Моторошно так йому стало, що аж похолонув весь. Цїлком всего його обхопив переляк неказаний. Волосє на голові заворушило ся, полізло до гори й дїбки стало. Та й було

від чого. Виразно їй голосно чистим повітрем доїсє ся до нього повний пекучої безнадїйности репет на пробі:

— Гей, хто в Бога вірує, ратуйте! Р-а-т-у-й-т-е!!

Голос почув ся такий, який повинен бути мабуть тільки у чоловіка, котрому люта, нагла, силкова, неспинна смерт зазирає, дивить ся сломіць в вічі, — котрого або ріже, або що хто небудь. Скамянів, кажу, дід. Прислухавт ся несамохїть, чи не вчує ще чого. Але ні, тихо стало, не чути більш анічогісінько. Не потураючи на те, вискочив він з сїний на двір. Лячно йому. Мурашки так і повзають по ньому по всьому. Стоїть, всією істотою повернувшись у одну чутку і сам собі не їме віри.

— Що це! Чи причулось мінї? Може мара, чи справді хто кричав?! Коли ось знов в друге, тільки вже не так виразно, як тоді. Якийсь неначе через силу, чи з повного чимєс роту, задушений, послїдній, хрипкий, надсмертний окрик їй те тільки одно слово: — Р-а-т-у-й-т-е! — від шляху, від могили розляглоє їй спинило ся, лягло біля діда. Миттю згадав він — те, що так давно сподїяло ся а що він ніколи не забував. Станули перед його очима, як живі, батько, Лапоткінов, візниця його і ті два.

— Господи! Не вже-ж це покійники так

столовники, побіч платні 20—35 зр. річно, дістають м'ясо лише на Великдень і Різдво, а товщу до страв, замащених стухлою солониною або т. зв. салом, дають в гомеопатичній дозі, бо коли-би більше давали, з причини сального сопуху і смаку сала такої страви просто не можливо було би їсти. Що-до поміщення — то нежонаті не мають призначених для себе спеціальних мешкань, вони сплять звичайно під жолобами в стайнях і оборах, а дівчата в пекарнях, дуже часто враз із мужчинами. Чи можна в виду того дивувати ся, що той рібінник зле працює? Чи навіть найліпша машина може добре функціонувати, коли зле мазана оливою?

Цікава річ, що панове властителей таких дворів не бачать, а радше не розуміють, що вони ділають супротив власних інтересів. Далеко більше їх зрозуміло свою користь в поступованню зі своїм доходним інвентарем. Лучило ся мені запитувати галицьких властителей дворів що до сего майже виймкового в світі звичаю і я діставав від різних навіть доволі в своїх околицях поважних людей, відповіді, які тут подаю, бо вони характеристичні: »Правда, що мали би за мало, коли-би собі щось не прикрали«, або: »Правда, що мають за мало, але рівновага наших бюджетів не дозволяє на ніякі реформи«. А вже в першій відповіді вводить ся між заслуги злодійство, і то не жидом, а християнином, — а в другій містить ся ніби свідомість зла і обіцянка поправи, однак бюджетні умови не обіцяють сеї поправи в близькій будучности, бо вони що-раз гірше перетяжені потребами життя над стан.

Сеся двірська робоча людність становить більше менше $\frac{1}{6}$ часть загальної рілнничої людности в Галичині і — після обчислень Станислава Щепановського в его »Нужді в Галичині в цифрах« вносить 800.000 осіб. Про сі дати в книжці п. Щепановського пераз писано по часописях, що они пересаджені, однак доси ще не знайшов ся ніхто, що також так жерелово і цифрами збивав би его твердження, отже они для нас доси одинокою вказівкою... Отсїй то переважній части двірської робітничої людности, около пів мільона осіб, діє ся страшенна кривда і треба зродити ся з гр. Тарновским, що галицька інтелігентна суспільність в певній мірі затратила чуте сорому і справедливости, хоч я кажу рішучо, що не з низьких і з гори уложених плянів, лише наслідком рутини і легкодушного незадавання собі справи із сповненого чину. А преці річ неможлива, щоби ся уопліджена маса людей не відчувала своєї кривди, порівнюючи своє житє вже не з житєм своїх хлібодавців, але хоч би з житєм інтензивно живленого і вигідно уміщованого двірського інвентаря; неможливо, щоби покривдений не розносив по селах свого жалю, кидаючи перше зерно нена-

нагадують про себе! Не вже-ж це душі забитих мучеників й досі ніяк не заспокоють ся, не дивлячись на мої за них служби й молитви?! — мелькнуло йому у голові і зараз же повернуло ся на інче: — Чого-ж такого ранійш не було? Ні, я сам, ні, ніхто не чув? Ні, може... може... що там й справді страшне робить ся! — І потім скільки старечої його сили, швидко подав ся він туди. І страшно, навіть й повернути ся тягне, а чимчикує все вперед. Біжить, невпинно біжить і сам не знає куди й зачим. Мимоволі тягне його хтось туди. Всім ним хтось дужий, не питаючись його силкома кермує ним. Неначе він і не двигав ногами, а вони сами його несуть, ще до того швидко і легко несуть. Почув ся він, як його, наче не тьогосвітньою силою смикнуло щось з місця, підхопило, як вихром, потягло й пре отсе, підганяє, підштовхує кудись туди. Доскочив до могили, нема й не видно нікого і нічого. Де-б вернути ся, так ні, несла його. Та-ж таємна сила знов тягне, торкає його далі, туди за могилу, до одного йому свідомого місця, де лежать подушені його батьком і де він колись давно задля ознаки місця поклав стертій великий млиновий камінь. Як заворожений, як наче сонний, посуваєть ся він і туди. Обігнув могилу. Тиць... і став.

Дальше буде.

висти, зміцнюване в дальшій ході різнородними агітаторами доброї і злої віри.

Так діє ся по дворах під правлінням пана. В селянській же хаті, взглядно доволі заможній, діє ся ще гірше. В одній хаті, в болоті, зялягаючим від стін на весну, кормлять ся разом діти і поросята; діти не в колисках, як діє ся всюда в иньших польских, литовских та руских дільницях, лише в хустці, привязаній трома кінцями до стелі. Я запитував також одного з парохів всхідної Галичини, по вислуханю его предового, алегоричного казаня »о трех церквах«, на котрім нарід буквально спав — чи не було би ліпше подавати людям якісь більше зрозумілі науки? Крім засад віри учити его н. пр. як має їсти, мешкати і кормити діти, аби фізично здоровий міг з більшою свідомістю виповняти заповіді Божі. На се питане дістав я таку відповідь: »Не можна вчити їх їсти, бо коли-б я їх сего навчив, то проли би все«. Відповіді тих властителей дворів і духовників вказують знаменито, де передовсім треба шукати жерела послідних розрухів...

Дальше буде.

Кілька уваг.

Про будуче товариство руских письменників висказав д. Мурава в »Буковині« кілька гадок, що заслугоють на пильнішу увагу. Автор побоює ся, щоби нове товариство по своїм założеню не заснуло сном блаженних по приміру богато иньших товариств на Русі, не змарніло і не звело ся. Щоби зберечи від того нове товариство, радить д. Мурава не вибирати до виділу людей апатичних на се діло, або перетяжених роботою та редакторів партійних часописий. Не знаємо, чому д. Мурава має упереджене до редакторів — але не в тім річ. Правда, що тим хосенійшу діяльність зможе розвинути товариство, чим свобіднійший і охотнійший до праці буде его виділ — але і не в тім річ. Се справи, які тепер годі рішати і не час підносити. Треба би раз ще застановити ся над тим, щоби круг ділання товариства не входив в такі справи, які заступають иньші товариства, щоби витичити ясно цілі товариства і дороги, якими має ся іти до них. В противнім разі повстане нове товариство без нової підстави, з зародками анемії і упадку у власнім підрі.

Цілком слушно зараз на початку голова комітету д. Гватюк відпер піднесену думку, щоби будуче товариство старало ся переняти на себе ведене театру. Се не відповідає цілі товариства і не потрібно втягати сего в проект, щоби не викликувати замішаня понять.

Д. Мурава жадає від будучого товариства, щоби письменникам подавало поміч при письменській творчости. »Не всім судилось жити в столиці — каже д. Мурава — де є бібліотеки під рукою«, тож для писателів на провінцію повинно товариство достарчати поради, вказівок, а то і потрібних книжок. В тій цілі було-б обовязком товариства вести кореспонденцію. Сей плян видаєть ся на перший погляд трохи фантастичний. Бо де звайти чоловіка з таким самопожертвованєм, щоби в інтересі другого заходив ся, шпирив по бібліотеках, студіював завдане питане і нарешті писав в приватнім листі довгий трактат, виясняючий дану квестію? А ще тяжше пішла би річ з висиланем книжок. Хто дав би гваранцію, що вижичена книжка не знищить ся, або не пропаде? Чи товариство могло би брати на себе відвічальність за книжки? Ні — а тим менше член виділу его, або редакції. Однак висказана д. Муравою думка є вразом загально відчуті потреби і не можна єї ігнорувати. Тільки дорога заспокоєня єї мусить бути инакша.

В органі товариства — а що товариство мусіло-б мати свій орган, се розуміє ся сама собою — повинна-б бути в тій цілі окрема рубрика, де редакция на запити членів товариства подавала-б всякі потрібні відомости і інформації. Такий спосіб переписки мав би ту користь для жадаючих інформацій, що переписка велась би під контролею загальної критики і мусіла-б бути совітнійше і основнійше оброблена. Для подаючого інформації мало-б се ту користь, що редакция часописи мо-

гла б тоді відповідно винагородити его труд в справі члена товариства. А нарешті вийшла би з того користь і для загалу членів товариства і читаючої публики, що цікаві питання звертали-б їх увагу на порушену матерію, а подавані відповіді і інформації ставали би загальним добром. Така загальна переписка стала би справді тим цементом з одної сторони межи товариством а писателями, а з другої сторони межи писателями а читаючим загалом.

(Дальше буде.)

Вісти політичні.

В імені молодоческої партії оголосив его провід ситуаційний меморіал. В виду залишеня всяких ювілейних торжеств і в виду того, що цісар, діткнений жалобою, замірив цілком посвятити ся справам держави, підносять ся голоси, що всі народи і сторонництва повинні тепер получити ся тіснійше і разом приложити рук для спільного добра. Однак се не може відносити ся до ческого народу, котрий і так що до політичного становища покривдений. Чехи, навіть коли утихне язикова борба, не можуть зрезигнувати з належних їм прав. Тому всякі поголоски про якісь-то переговори Чехів з Німцями є неправдиві і обчислені тільки на те, щоби впровадити в блуд публичну опінію. В такий самий спосіб протестує праска Politik проти всяких уступок з ческої сторони. В статі з посольских кругів, яку помістила в посліднім числі, оголошує, що на найближшій конференції з правительством ческі послы ясно і рішучо ще раз зазначать своє становище, щоби в тім напрямі не було жадного сумніву.

Угорський посол Komjathy підчас вчерашньої бюджетової розправи в фінансовій комісії угорського сойму виступив з закидами, що при нагоді похорону цісареві ігноровано державне становище Угорщини. І так на домовині цісареві поміщено напись »Elisabetha, imperatrix Austriae« і доперва на інтервенцію угорського правительства додано до него слова: »et regina Hungariae«. В жалобних маніфестаціях чужих держав були уживані вирази, які не годять ся з державним становищем Угорщини. Нарешті оголошеня про новий ордер цісареві Елісавети, який установив цісар, наступило без контрастигнації угорського правительства. Президент міністрів бар. Банфі відповів на се, що він не найшов жадних причин до зажаленя. Вправді ті зарядженя, які зроблено в першій хвили під болісним вражінем катастрофи, могли дати причину до незадоволеня угорської держави, але опісля все направлено. Можливо, що деякі з пануючих або репрезентанти поодиноких держав під вражінем катастрофи не виразили ся цілком відповідно з огляду на державне становище Угорщини, але повага тоїж держави наказувала не підносити таких дрібниць в торжественній хвили. Що до установлення ордерів нема жадних постанов закона. Президент міністрів уважає контрастигнацію в тім випадку злишнюю. Комісія приняла до відомости виясненя Банфіого.

Новинки.

— Цісар після дотеперішних заряджень має удати ся ще в протягу біжучого місяця на кілька днів до Вальзе, щоби відвідати архієпи. Валерію, а в жовтні поїде на два або три тижні до Геделе.

— Рух виборчий. Радикали скликають на день 25-го вересня пополудни перше передвиборче віче до Будилова, в снятинськім повіті.

— Загальні збори товариства »Селянська Рада« відбудуть ся в Бродях дня 3-го жовтня с. р. в міщанській читальні о год. 11 рано з слідующею програмою: 1) справоздане виділу за час від послідних загальних зборів; 2) справоздане касове; 3) відчит економічний; 4) внесеня членів; 5) вибір нового виділу.

— Загальні збори виділу Рускої Бурси в Стрию відбудуть ся дня 29-го вересня о год. 11 рано, а в случаю предвидженім в §. 24 статутів, о год. 3-ій з полудня.

— Про парламентарну комісію правіці донесли були часописи, що в нарадах брав участь також пос. Барвіньский. Вість ся безосновна, позаяк п. Барвіньский вернув в неділю з Відня.

— В 197 ч. Руслана в новинках подали ми вість п. з. «Неімовірно», котру дехто відніс до рускої гімназії у Львові. Констатуємо, що ся новинка не відносить ся до тутешної гімназії рускої.

— André Chéradam, французкий публіцист з Парижа, пробуває в нашім місті від кількох днів і збирає матеріали до ширшої публіцистичної студії про Русинів. Між иньшими відвідав двічі посла Барвіньського і в довшій розмові інформував ся про відносини рускі та зібрав собі при сій нагоді багаті записки і матеріали, а також указки, де і як би міг дальші матеріали зібрати.

— Убийник Люккені при кінці жовтня або з початком листопада стане перед судом присяжних в Женеві. До того часу позістане в в'язниці St. An'ne, де тепер знаходиться. Келія его лежить на першій поверсі, є простора, здорова і може помістити трох людей. Стоять в ній три залізні ліжка з сінниками і постілю, два стільці, один стіл і збанок. На стіні висить вязничий регулямін. Закратоване вікно впускає світла доволі; вночі келія освітлена електрично. Що чверть години вязничий дозорець заглядає через мале віконце в дверех до середини. Злочинник щодень через пів години проходить ся по вязничім подвір'ю і вільно ему читати і писати. Коли видадуть на него засуд, перевезуть его до в'язниці L'Évêché, де разом з иньшими в'язнями буде занятій плетением кошків.

— Кровава Італія. Римський дневник Rorolo Romano подав перед кількома днями статистику італійських в'язниць, на підставі котрої обчислено, що в протягу послідних 10 літ італійські суди засудили мільон людей, — отже в Італії кожного року 100.000 обжалованих ставало перед лицем сираведливости. Число засуджених зростає з кожним роком. «Куди плывемо? — питає з грозово Rorolo Romano. Кровава битва під Кустоццою, котра була для нас (Італійців) так нещасною, забрала 1253 жертв. В битві під Анконою, котра цілу Італію окрила жалобою, упало 3500 жовнів. А тимчасом в часі мира зводять ся на італійській землі що року далеко страшніші борби, в котрих кровава братня долоня штилетом і револьвером задає вітчизні далеко тяжкі удари, ніж цілі ряди неприятельських війск. Колись поет назвав Італію Oenotria — винницею — а нині мусить назвати нашу вітчизну La Italia rossa — кровавою Італією».

— Против пташків на дамских капелюхах виступило в публічний відозві галицьке товариство охорони звірат. Учинило то з тої причини, що пташки, котрих барвні пера є окрасою капелюхів наших пань, в страшній спосіб кінчать своє житє, аби принести задоволене забагам жєнщини. Фабриканти ловлять пташків в силця або на гачки, на котрі для принади наложено комаху. Зловлений птах цілими годинами тріпоче ся на гаку, почім здирають з него живцем шкіру, бо инакше пера втратили би блиск. В наслідок сеї моди стровня капелюхів в барвні пера птахів в деяких околицях вигублено вже цілком колібрів і иньших красноперих птахів.

— Товариства соціально-демократичні в Німеччині після обчислення поліційних бюр в Берліні мають 1,800.000 постійних членів; федерация християнських товариств числить лише 10.000 членів.

— Знов огонь в Підволочисках, підложила рука якогось палія. На даху хати одного убогого жида, по згашеному огню, найдено кавалок старої кодрі, облітої нафтою. Мимо старань власти не викрили злочинників, котрі в протягу місяця підложили вже осьмий огонь. Стрєвожені мешканці мають спаковані річи, щоби на случай огню ратувати ся утечю.

— Лови на людей. Перед судом присяглих в Станиславові відбула ся оноді розправа против Станислава Вельфля, вислуженого подофіцера а тепер побережника лісів камеральних в Пійлі калуського повіта. Вельфле — після акту обжалованя — уряджував собі лови зі стрільбою на лісових шкідників: стріляв за утікаючими, ніколи не стараючись зловити їх. В наслідок сего перестрільв одному ноги, другому рот, иншому руку і т. и., а селяни набрали ся такого страху, що бояли ся доходити своєї кривди судовою дорогою. В місяці цвітні с. р. пішли два селяни Ів. Микуляк і Вас. Стасюк до ліса і нажали собі трави — нараз нагле явив ся Вельфле з палкою в руці та з рушницею на плечах. Микуляк ударив сильно палкою, а коли той не стерпів страшного болю і ударивши Вельфля почав утікати, Вельфле хватив стрільбу, стріляв за утікаючим Микуляком і так ему догодив, що той другого дня в найстрашніших муках закінчив житє. Тоді Вельфле, видячи, що перебрав мірку, зголосив ся сам до суду і его увязнено. Коли прокуратурия виточила ему слідство, почали зголошуватись прочі селяни, котрі «мали щастє» бути підтрєленими з руки Вельфля. — По переведеній розправі суд присяглих засудив відважного стрільця утікаючих і безборонних селян на рік тяжкої в'язниці.

— О грунт. Йосиф Огородник, селянин з Підсадок під Львовом оженив ся з Анною Чайка і взявза нею з трьох моргами ґрунту, обдовженого в Банку

крестяньскім, також кількоро дітей від першого чоловіка. Найстарший з них був пасерб Антін Чайка. Він не лише не помагав нічого своему вітчимови в господарці, але в червні с. р. хотів продати Филипови Лисому конюшину і так заспокоїти свою претенсію, яку підніс до спадку по своїм батьку. Але Лисий не хотів заплатити доти, доки конюшину не буде мав на своїм подвір'ю. Для Антона Чайки не буде иньшої ради, лише взяв собі до помочи п'ятох товаришів і поїхав з ними в поле по конюшину. На то Йосиф Огородник вибіг собі на поле і між вітчимом а пасербом прийшло до сварки. Не стерпів сего Лисий; кинув ся на Огородника і зачав его дусити за шию. Коли їх розборонили, Йосиф поступив ся кілька кроків взад, а замахнувши ся косою, що єї мав в руці, скалічив так сильно Лисого в бік, що той за кілька хвиль сконав. — Справу сю розбирали перед кількома днями судії присяжні у Львові. Обжалований боронив ся тим, що відходячи вже по бічці з поля, почув, що зачепив о щось косою, шарпнув нею, а Филип Лисий упав з зойком на землю. По переведеному розправі трибунал присяжних увільнив Йосифа Огородника від злочину убийства, а потвердивши питанє що до тяжкого ушкодження тіла, зсудив обжалованого на 11 місяців строгого арешту.

— Кранівський анархіст. Радник кравого суду в Кракові, Антін Новачинський, оповідає в часописах, що з своїм сином Адольфом, котрий, як звісно, в нічній кавярні підніс тоаст на честь анархістів, не має від двох літ нічого спільного, тому що задля злих поступків мусів его видалити з родинного дому. Так само учитель гімназійний др. Журавский, котрий був свідком тої сцени, заявляє публічно, що молодого Новачинського пізнав доперва перед кількома днями, а згаданої ночі сам Новачинський прилучив ся в кавярні до его товариства. Впротім цілою тою справою заняла ся державна прокуратурия.

— Говорячі годинники фабрикують в Швайцарії. Кишенкові годинники говорять голосно і виразно котра година, скоро натисне ся на пружину, а будильники кличуть, скоро прогомонить голос будячого дзвінка: «Шеста година, вставай!» Декотрі навіть додають: «А щобиць мені знов не заснув!» В годинниках є малі паски кавчукові, устроєні так, що видають звук повисших слів.

— Велике щастє лучило ся донці одного портiera в Берліні. Дівчина була занята в однім підприємстві при машині до писаня, де пізнав єї син якогось мільонера і освідчив ся о неї. Панна поставила за услїве позволене родичів, котре молодцеві і удало ся узискати. Отець молодця купив тепер для родичів невістки красну осілість недалеко Берліна, де будуть могли жити на старі літа вигідно і без клопоту.

— Вік нашої землі. Німець всего дочислить ся. На днях вийшла в Липську розправка інженера Жигм. Велша, вислуж. асистента катедри астрономії і геодезії в віденській політехніці, в котрій з великою недискрецією обчислено вік нашої мамі-землі. Велш каже, що від першого завязку землі яко планети аж до архозоїчної доби перейшло 7,055.300 літ, від архозоїчної доби до нині минуло 2,053.000 літ, разом проте — 9,088.360 літ. Се був би вік землі. А як старий людский рід на ній? Імовірно 1,028.000 літ. А як старий культурний чоловік? Лише 66.000 літ. Хто сумніває ся о сій правді, сего відсилаємо до самого Велша.

— Дрібні вісти. Стріча царя з німецьким цісарем має наступити дня 27. с. м. в Гданську, в нагоди відкрити памятника для погібших Росиян. — Численні берлінські дневники домагають ся тілесної кари для анархістів. — Оноді в лісі Яблоновскім у Львові найдено голову кількадневої дитини. Голова мусіла лежати там вже від кількох тижнів, бо була дуже надпухата. Слідство заряджено.

— Помер: Йосиф Дубас, ученик V. класу академічної гімназії у Львові, дня 21-го с. м. в 18-ім році житя.

Наука, штука, література.

Дзвінка ч. 15. і 16. з дня 5. вересня с. р. містять: Картини з житя дітей «Малі герої» Віри Лебедової; — стишки: «По ваканціях» Віри Лебедової і «Сонет» Ол. Пчілки; — біографію Як. Щоголева (з портретом); — докінченє діточої комедійки «Слетні» Болеславича; — стишок «Три сини» З. П.; — розвідки дра Червяківскою «Проводу» — «Козацку сьїванку» О. Філяретова; — казку «Дурна Ганна» В. Анреянова; — «Казку про те, чи собаки котів чи котів миші гонять»; — стих Гетого «Рибалка» в перекладі П. С.; — початок байки «Розмова з ожинивим корчем»; — оповістку, розвязки загадок з 14. числа і питаня. — Дзвінок дуже гарно писана газетка для молодіжи; ко-

штує всего 3 зр. річно і можна з неї багато навчити ся. Тому заслугує на підпору і розширенє єї в як найширших кругах.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту «Дністер» у Львові, стоваришеня зарєєстрованого з обмеженою порукою за місяць серпень 1898.

I. Стандовжний:

1. Удїли членів	50.363 кор. 25 сот.
2. Фонд резервовий	3.237 " 30 "
3. Вкладки:	
а) стан на початку серпня	364.079 к. 85 с.
б) вложено в серпни	20.371 " 45 "
в) винято в серпни	18.483 " 74 "
позістає з кінцем серпня	365.967 " 56 "
4. Кошта спору	39 " 71 "
5. Сальдо процентів (побраних)	12.323 " 90 "
6. Дивіденда належна членам	742 " 37 "
7. Спеціальна резерва	318 " 47 "
8. Рахунок біжучий з інституціями кредитовими	16.330 " 40 "
Сума 449.322 кор. 96 сот.	

II. Станчинний:

1. Цінні папери фонду резервового	2.997 " — "
2) Пожички уділені:	
а) стан на початку місяця	420.800 к. 16 с.
б) уділено в серпни	10.950 к. — с.
в) сплачено в серпни	4.495 к. 55 с.
Стан з кінцем серпня	427.254 кор. 61 сот.
3. Готівка в касі з 31. серпня	529 " 50 "
4. Льокації:	
а) в пшадниці почтової (обороті чековим)	962 " 60 "
б) в цінних паперах	400 " — "
в) в иньших інституціях кредитових	14.500 " 82 "
5. Сальдо коштів адміністрації	2.678 " 43 "
Сума 449.322 кор. 96 сот.	

Членів прибуло 15, убуло 2, отже разом з кінцем місяця серпня 1898 членів було 1246 з декларованими удїлами 1286 в сумі 64.300 кор. Стопа процентова від вкладок $4\frac{1}{2}\%$, від пожичок уділюваних $6\frac{1}{2}\%$.

Львів, дня 31. серпня 1898.

Товариство взаїмного кредиту «Дністер».

Телеґрами.

Відень, 22. вересня. Wiener Ztg. оголошує: Цісар іменував радників кравого суду у Львові Іполита Литвиновича, Льоренца і Гавзера радниками висшого суду кравого.

Відень, 22. вересня. Скликану на пятницю конференцію провідників клубів лівниці відложено на суботу.

Петербург, 22. вересня. Товариство охорони здоровля народа проєктує загально-російський з'їзд, щоби придумати способи против алькоголізму, що в страшній спосіб ширить ся межі російским народом.

Париж, 22. вересня. Вчєра ставав Рісқuart перед карно-поліційним судом, обжалований отє, що тайні документи видав адв. Leblois. Зараз на вступі прокуратор зажадав відрочєня розправи аж до часу, коли військова анкета видасть осуд про важність тих документів. Рісқuart не домагав ся, щоби провізорично его пустили на волю. При розправі сказав: Нині буду почувати у військової в'язниці. Нєхай світ знає, що я спокійний і певний своєї справи; цілком не маю заміру накладати на себе руки. Коли у в'язниці згину від стричка або від бритви Ганрі'ого, нєхай люди знають, що се буде протє убийство. Ті слова викликали велике зворушенє між публікою, бо в Парижі ходить чутка, що Ганрі'ого мали зарізати сторожі в'язниці.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
1-50	6-45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6-00	до Підволочиск, Бродів з голови двірця	
	7-30	" Зимної води від 8/5 до 11/5 влучно	6-05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)	
	7-40	" Янова	6-15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча	
	7-50	" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	8-35	" Кракова (Відня, Берліна)	
	7-55	" Сокала і Рави рускої	8-50	" " (Варшави)	
	8-05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9-15	" Скольного від 10/7 до 31/8 вл.	
	8-15	" Тернополя і Бродів на дворець головний,	9-25	" Янова	
	9-05	" Кракова від 15/6 до 15/6 влучно	1-55	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	9-35	" Іцкан, Сучави	2-08	" " з дв. Підзамче	
	10-45	" Ярослав, Любачева	9-55	" Белзця, Рави рускої, Сокала	
	1-01	" Янова	10-55	" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави	
1-30	—	" Кракова (Відня, Берліна, Вороплава)	12-05	" Янова від 1/7 до 15/6 тільки в нед і сьв.	
	1-40	" Скольного, Стрия (Гребенова в. 10/7 до 31/8)	2-15	" Брухович від 8/5 до 11/6 " "	
1-50		" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2-40	" Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2-15		" Підволочиск (Кієва, Одеси) на дв. Підз.	2-50	" Кракова (Відня, Берліна)	
2-30		" " на дв. гол.	3-00	" Стрия, Скольного тільки від 1/5 до 30/9	
	5-00	" " Козови, Бродів на дв. Підз.	3-11	" Янова	
	5-25	" " на дв. гол.	3-16	" Зимної води тільки від 8/5 до 11/6 вл.	
	5-40	" Іцкан, Сучави	3-26	" Брухович " " "	
	5-55	" Сокала, Белзця і Любачева	4-55	" Ярослава, Самбора через Перемішль	
Ніч			Ніч		
5-10	3-04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4-10	до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)	
	3-30	" " на дв. головний	5-20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6-10	" Кракова (Відня)	6-20	" Янова від 1/5 до 15/6 тільки в нед і сьв.	
	7-57	" Янова від 1/5 до 16/6 і від 18/6 до 30/9 щодень	6-30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави	
	8-12	" від 1/6 до 15/6 вл. тільки в неділю і сьвята	10-40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
	8-31	" Брухович тільки від 8/5 до 30/9 і від 16/6 до 11/6	6-55	" Тернополя з двірця головного	
		" від 1/7 до 15/6 влучно	7-00	" Лавочного (Мункача, Пешту)	
	8-53	" Янова від 1/6 до 15/6 тільки в будні дни	7-10	" Сокала, Рави рускої	
8-45	9-10	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	7-15	" Тернополя з двірця Підзамче	
9-39		" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	8-40	" Янова від 1/5 до 30/9 і 16/6 до 30/9 вл.	
9-45		" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)		" щодень, від 1/6 до 15/6 в нед. і сьвята	
9-55		" Підволочиск, Бродів на дв. головний	10-05	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави	
	10-30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	11-00	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	12-15	" Скольного, Калуша, Борислава.	11-27	" " з дв. Підзамче	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський ріжнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мая, готель Імперяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденський)
у Львові, ул. Круга ч. 7.

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з холявами для духовенства по як найприступнійших цінах
Рівнож приймає репарації кальшів. — З провінції вистане старий оказ на міру. 136 84—140

Вже появиля ся з друку РУСКА КУХАРКА

або Школа вареня по руски містить 41 знаменитих зуп. Всі печені, які тільки можливі: Воллові, баранячі вепрові і т. д. Байцоване шинок, роблене знаменитих кишок і ковбас і т. п.
Мучні і яєчні страви
Блини — Пизи і т. п.
Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п.
Роблене вкусного набілу і т. п.
Ціна 70 кр.
По надісланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спілка, Львів. Готель Жоржа.

Новости на дамскі сукні сезонові!
Матерії вовняні, Зефіри, Батисти, Піки, Кретони, Перкалі, Брокати

АНТІН ПІЗУНЬСКИЙ Львів, Академічна 12.

Парасольки, Рукавички, »Фігара«, ковніри коронкові, Паски, Фартушки.
Магазин богато заосмотрений.
Ціни низькі, конкуренційні. 151 46—46

Учитель орган руского товариства педагогічн. двотиждневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на шів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

1000 туюток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туюток **АНТОНИНІ МАЗУРКЕВИЧ** Львів, улица Галицька число 12.
Замавляючим 5.000 туюток разом опакowane і відсилка franco

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресов. Митроп. і Пресов. Еп. Ординариятм всіх трех епархій, обезпечає будинки, уряджене домашнє, скот, господарскі зварида, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шид огневих.

»Днѣстеръ« вступив в 6-тий рік своєї діяльности з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	} 176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 " 40 "	
Фонд основний	50.000 " — "	

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи »Днѣстра« дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпробовочно. Полси »Днѣстра« приймає Банк краєвий при пожитках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через »Днѣстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полси і квіти в рускім язиці.

Товариство взаїмного кредиту »Днѣстеръ«, стоваришене з обмеженою порукою, уділяє пожитки за платою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів третих осіб по 4 1/2 %. Удїл членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожитку дістати може тільки член обезпечений в »Днѣстрѣ«. Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошеня о уділене агенцій в окрестностях і де нема близько агентів »Днѣстра«, приймає ся.

Львів, рынок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймає замовленя і посередничить в закупні:

Свѣтло церковне
вирост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино
в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. послілках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —

Інші товари по умірених цінах. 76—?

Вийшла в рускім перекладі

„Іфігенія в Таври“

клясична драма Гетого в 5. діях.

Можна набути в о. Д. Йосифовича в Яричові, почта лосо, за 33 кр. разом з пересилкою.

Половина чистого зиску призначена на будову церкви в Новім Санчі.